

היץ בטחוני" בין רצועת-עזה ומרחבי סיני. משה דיין המנוח, אף דיבר על "גמל עמוקמים" בימית. מילחמת יום הכיפורים לא פסקה את עיני הפוליטיקאים, ההתכונת האומלה בוצעה במרץ רב. איש לא חלם על העתיד להתרחש.

הממשלה שולחת

בניה..."

ה נפיקות הפוליטיות הפכו את הקערה על פיה. הנשיא אנוור אל-סאדאת הגיע לירושלים בנובמבר 1977, לאחר ש-משה דיין הכטיח פיגוי מוחלט של חצי-האי סיני — וחבל ימית בתוכו. המתיישבים עמדו בסני שוקת שבורה, ומהיום שבו נחתם הסכם השלום בקמפ-דייוויד, נפתח מירוץ-שדים שבו שימשו הפגנות ומחאות אמצעי-לחץ בידי מתיישבי פיתחת-רפיח, כדי לזרז את המשאומתן על גובה ה-פיצויים. בזה אחר זה התחלפו מנהלי המשאומתן מטעם הממשלה, עד שבקרב המושבניקים רווחה הבדיחה הבאה: "הממ"שלה שולחת את בניה לנהל את המשאומתן. ראשון היה אליהו בן-אלישר, אחריו בא דויד בן-דוד, שסייע לשופט ברנוון לנסח את מיסמך-העקרונות, אחר-כך הגיע בר הטיפול לאברהם בן-מאיר, שהיה מנכ"ל משרד החקלאות, ולפני כשנה החליף אותו אחי, מאיר בן-מאיר. מעניין מי יהיה בן ה-... הבא."

צורת גיהולו של המשאומתן על-ידי הממשלה מעוררת תהיות וחששות כבדים בקרב מתיישבי חבל ימית. במיוחד חוש-שים אלה שכבר השלימו עם תהליך הפינוי, ומבקשים למצוא להם בית חדש. השקעה במושב או ביחידת משק עולה בכסף רב, וכל עוד לא הושלם הסכם הפיצויים, לא יכולים המתיישבים לעזוב את הפיתחה.

מרכזי נקר, איש מושב שדות מגדל שפם-מידות וחובש לראשו מגבעת רחבת-שוליים. הוא אומר:

"השלום הזה הוא ילד רך שגולד, ובר-אפריל 1982 הוא צריך לצאת מהאיגור-בטור. אני מתפלל שהילד לא ימות, אבל יש כאלה שמעוניינים להרוג אותו. צריך לקחת סיכון. זה לא סופרמרקט. שבו יש כל מיני שלום, ואפשר לבחור. יש רק שלום אחד, ואותו צריך לטפח. אני באתי לפיתחת-רפיח אחרי הלאוים של חרטום, ואני מוכן לעזוב אחרי ההגנים של סאדאת. האמין לי, יותר נעים לנטוש בית בעבור שלום, מאשר ביגלל מילחמה. אבל במצב הזה, כשהמשאומתן נסחב ולא נגמר, הגיע לכאן חילה-פרשים של הרב כהנא, הרקיריאמונים והמובילה הראשית למצ-דה, חברת-הכנסת גאלה כהן, והתיישבו פה עלינו."

נקר אינו מוכן לשבת בשקט לנוכח הפלישה של אנשי גוש-אמונים. כל עוד התרכו אנשי גוש-אמונים בימית, הם היו רחוקים. אך כניסתם למושב תלמי-

מרכז ימית: אשה דתית עם ילד, אשה חילונית עם ילד

להרוג את השלום והנטישה שלנו תהיה נטישת-שווא."

איומים

והרתעה

בקר אומר שכאשר גודע על מוח סאדאת, נערכה מסיבה מעברו השני של השביל, אצל שכניו בשדות, ויטו וייצמן ויוסי מס. האחרון הוא מושבניק מזוקן ונמרץ, יוצא קבוצת של השומר הצעיר. הוא אומר:

"לא, לא שמחתי שרצחו את סאדאת, אבל אל תשכח שהאפשרות הזאת היתה הנימוק שלנו כל הזמן. בעיקבות הרצח השתנה משהו בציבוריות הישראלית. יש יותר זהירות, יותר חשש. אני בכלל לא בעד העיקרון של רצח, אבל אם נפתח פתח לעצירת הנסיגה — או שירצח סאדאת, שירצח גם מובארק, אבל תבין: רצח זו לא הדרך שלי. רק טענתי שזה יכול לקרות — וזה קרה."

מס טוען, שרבים מתושבי המושבים תורמים חלק מהמיקדמות שקיבלו על-חשבון הפיצויים לקופת התנועה-לעצירת הנסיגה-בסיני, אך גם הוא מסכים שרוב המתיישבים הם אדישים, ולא ייאבקו נגד הפינוי. הוא טוען נגד כליה-תיקשות שנתפסים לעינינו שוליים, כגון שאלת חוקיות הפעולות של התנועה-לעצירת הנסיגה, "בוויכוח האידיאולוגי, שהוא הי עיקרי" טוען מס, "ידינו על העליונה". הוויכוח האידיאולוגי נוגע לתפיסה הי ביטחונית. שטענה להקמת החיץ הביטחונית. תפיסה זאת לא פשטה את הרגל, לדבריו, רק הממשלה שטטה את הרגל.

את מאבקם של מתנגדי הפינוי מגדיר מס כחלק מהמישחק הדימוקרטי. שם הי מישחק: איומים והרתעה. "מאיימים עלינו — אנחנו מאיימים בחזרה, אם נצליח להרתיע את הממשלה ביגלל שהיא מפחדת ממה שיקרה פה ביום הפינוי, מה איכסת לי? לא משנה לי מאיזו סיבה יימנע

יעזבו ברגע שילגמר הסכם הפיצויים", טוען נקר. "אבל כל פעם נראה כאילו העניינים מתחילים מחדש. אני לא יודע מי מטרפד את זה. אולי אלה שמתחת לבגין מקווים שיימצא להם פתח, והמשאומתן יתחברן. הם לא מעוניינים לגמור את העניין, ואני פוחד מאוד שהם יצליחו

יוסף הדליקה אצלו אור אדום. הוא חושש שהדבר מסמל את נטייתם החדשה להתנחל במושבים. לדבריו, פונים אליו ואל חבריו תושבים רבים והולכים, מתנגדי התנועה לעצירת-הנסיגה-בסיני, ואילו מתנגדי הי פיגוי הם מיעוט קטן, מבוסס, אך רעשני. שמונים אחוזים מן האוכלוסייה כאן

ימית: כולם נגד כולם

חדשים בחבל ימית, כולם מתנגדים קיצוניים לפינוי החבל. ברובם הגדול הם אנשי גוש-אמונים ותומכיו.

- הקבוצה הראשונה שהגיעה, היתה זו של מתנחלי עצמונה. הללו הגיעו ל"התנחלות-רפאים" של אריאל שרון ביום חתימת ההסכם, התנחלו שם באופן בלתי-חוקי, ומאוחר יותר זכו להכרת הממשלה. בעצמונה יש היום 15 מישפחות ו-30 רוקים.
- הקבוצה השנייה הגיעה לעיר ימית בפסח אשתקד. אלה הן 15 מישפחות של אנשי גוש-אמונים, שברובם הגיעו מהתנחלויות קיימות של הגוש בגדה המערבית.
- לפני כמה שבועות התנחלו בכתיים ריקים במושב תלמי-יוסף 15 מישפחות נוספות של אנשי גוש-אמונים, בתמיכת כמה מהמתיישבים הוותיקים, ובתמיכת המינהל האזורי של יישובי חבל ימית.
- המישלוח האחרון של אנשי גוש-אמונים שהגיעו לחבל ימית, הוא של 23 מישפחות שהתיישבו במוטל ימית. הם נמצאים שם באופן בלתי-חוקי, אחרי שהמוטל נסגר עם תום עונת הקיט בימית.

המתנגדים

הקיצוניים

ראשי המתנגדים לפינוי הם הרב נחום רחל מעצמונה, הרב יוסי אנטמן, שהגיע בפסח לימית, הרב ישראל אריאל ואבי פרחן מתנועת מעוז, יוסי מס וויטו וייצמן ממושב שדות, וחברי-הכנסת חנן פורת וגאולה כהן (התחיה) וחיים דרוקמן (מפד"ל). הללו עומדים בראש גוש של 500 אנשים (מתוכם 250 מבוגרים). שהקיצוניים ביותר בתוכו הם אנשי מעוז, והמתונים ביותר הם אנשי המושבים התומכים בתנועה-לעצירת-הנסיגה-בסיני.

בחבל ימית נמצאים היום 3500 אורחים ישראלים. הם מתחלקים לקבוצות הבאות:

- הגוש הגדול הוא של "האדישים". רוב תושבי העיירה ימית, ורוב המתיישבים במושבים החקלאיים, השלימו זה מכבר עם העובדה, שיהיה עליהם להתפנות. חלקם עסוק כבר עתה בבניית מושבים חדשים, או משקים חדשים במושבים קיימים, אך ביתם נמצא עדיין בחבל ימית. עד לאחר שיושלם הסדר הפיצויים. 2500 איש מתושבי החבל שייכים לקבוצה זו.
- קבוצה שנייה מבין התושבים הוותיקים של החבל, הם אלה המשלמים עם הפינוי לא רק כעניין רע שאין להם ברירה אלא להסכים עימו — אלא כמחיר שעליהם לשלם תמורת הסכם-השלום. קבוצה זו של תושבים, היא המתנגדת החריפה ביותר למעשי הקיצוניים במקום, והיא שולחצת לסיום מהיר ככל האפשר של המשאומתן על גובה הפיצויים. אל אנשי קבוצה זו, הנמצאים בעיירה ימית ובמושבים, אפשר להוסיף את אנשי שני הקיבוצים בחבל ימית, סופת וחולית, העוסקים כבר עתה בבניית משקיהם החדשים בפיתחת-שלום.

● מתנגדיהם של אנשי הקבוצה השנייה מבין התושבים הוותיקים, הם תושבי ימית ואנשי המושבים הפעילים בתנועת מעוז ובתנועה-לעצירת-הנסיגה-בסיני. מרכז הכוח שלהם בעיר ימית הוא ישיבת-ההסדר של בני-עקיבא, המנוהלת על-ידי האחים-הרבנים ישראל ויעקב אריאל. קבוצת מעוז כוללת את הגורמים הקיצוניים ביותר בחבל ימית — קיצוניים יותר מאנשי גוש-אמונים. יש להם תמיכה מוגבלת במושבים.

המצטרפים

החדשים

בתהליך הדרגתי נוספו בשנתיים האחרונות — אחרי חתימת הסכם השלום הסופי בקמפ-דייוויד — מתיישבים